

Nr 53

Utlåtande i anledning av motion om en samordnad forskning angående tätorternas trafikproblem.

I den till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionen II: 479 av herrar *Grebäck* och *Sjönell* hemställes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala sig för

1. att åtgärder i syfte att få till stånd en samordnad forskning angående trafikproblemen inom tätorter vidtas; samt
2. att modellplaner för att lösa dessa trafikproblem upprättas.

I motionen anförs att utvecklingen inom stadsbyggnadssektorn visar stora olägenheter och brister hos våra vanliga kommunikationsmedel för persontransporter. Speciellt dålig anses viss trafik mellan bostad och arbetsplats samt intern trafik inom större cityområden vara.

Motionärerna framhåller att behovet av förflyttningar växer avsevärt inom större centra samtidigt som gångavstånden ofta blir för långa. Det är ofta svårt att i citykärnorna utnyttja egen bil för förflyttningar. Ej heller torde taxi- eller busstrafik vara det bästa sättet att lösa tätorternas trafikproblem. De undersökningar som utomlands gjorts av tätorternas trafikproblem har enligt motionärerna ej resulterat i något system som visat sig praktiskt genomförbart.

Beträffande motiveringen i övrigt torde få hänvisas till motionen.

Remissyttranden

Över motionen har yttrande inhämtats från trafiksäkerhetsverket, trafiksäkerhetsrådet, planverket och Sveriges kommunförbund.

Trafiksäkerhetsverket anför att frågan om hur persontransporterna inom en tätort skall ordnas ofta hänger nära samman med kommunikationssystemet för förbindelser med ytterområden och andra tätorter inom regionen. De av motionärerna efterlysta åtgärderna torde därför snarare vara att anse som ett planerings- än ett forskningsproblem. En kraftig förstärkning av resurserna och befogenheterna för samordning av alla de beslut som erfordras för styrning av urbaniseringsprocessen inom storstadsregionerna måste därför enligt trafiksäkerhetsverket i första hand komma till stånd.

De problem som motionärerna tar upp finner trafiksäkerhetsverket väsentliga, men enligt verkets mening är det mera angeläget att andra åtgärder vidtas än en utökad forskning inom det berörda området. Bl. a. bör sådana resurser skapas så att planering och utbyggnad av de allmänna kommunikationssystemen inom storstadsregionerna kan ligga före bebyggelsen inom regionens olika områden.

Planverket upplyser att samordningen av forskningen om trafikproblemen utförligt behandlats i 1964 års transportforskningsutrednings betänkande »Transportforskningens organisation» (SOU 1968: 34). Kungl. Maj:t har i år tillkallat sakkunniga med uppgift att överarbeta utredningens förslag.

Enligt planverkets mening återstår emellertid samordningsproblem gentemot forskningen kring den fysiska planeringen. Detta har hittills inte beaktats i tillräcklig utsträckning. Planverket understryker att trafik endast utgör en del av samhällsplaneringen och kan som objekt endast med viss förlust av optimeringsmöjligheterna brytas ut ur systemet.

Planverket, som principiellt ansluter sig till det av motionärerna påtalade behovet av samordnad forskning om trafiken i våra tätorter, anser att motionen bör överlämnas till de sakkunniga, som tillkallats för bearbetning av det ovannämnda betänkandet. Motionärernas förslag om att upprätta modellplaner för att lösa trafikproblemen är en metodvalsfråga i forskningsarbetet och bör hänskjutas till lämplig beslutsnivå i samband med arbetets framskridande.

Svenska kommunförbundet delar i princip motionärernas uppfattning om trafikforskningens betydelse och behovet av samordning av denna forskning. Även Kommunförbundet nämner att särskilda sakkunniga tillkallats för att överarbeta 1964 års transportforskningsutrednings betänkande. Kommunförbundet anser det svårt att ta ställning till förslaget om att modellplaner skall upprättas för att lösa tätorternas trafikproblem eftersom motionärerna inte närmare preciserat vad man avser med förslaget eller vilken funktion dessa skall ha i planeringsarbetet.

Kommunförbundet föreslår — i likhet med planverket — att motionen överlämnas till de ovannämnda sakkunniga.

Statens trafiksäkerhetsråd anser att en minskning av trafikolyckor med personskador inom tätbebyggt område skulle kunna erhållas om en bättre trafikplanering kom till stånd. Emellertid saknas faktaunderlag för en sådan planering. För att erhålla acceptabelt underlag för bedömning av tätorternas trafikproblem erfordras att forskningen inom området bedrivs med tillgång till material både på riks- och regional nivå. Bl. a. måste trafikmodeller och modellplanering ytterligare utvecklas.

Trafiksäkerhetsrådet nämner att i den promemoria som skall vara vägledande för de tillkallade sakkunniga för överarbetning av transportforskningsutredningens betänkande framhölls att det föreligger starkt behov av en bättre samordning av och betingelser för transportforskningen i dess helhet.

Rådet tillstyrker motionen.

Utskottet

I motionen hemställs att riksdagen måtte uttala dels att åtgärder i syfte att få till stånd en samordnad forskning angående trafikproblemen inom tätorter vidtas, dels att modellplaner för att lösa dessa trafikproblem upprättas.

I likhet med motionärerna anser utskottet att den trafikforskning rörande tätorternas trafikproblem som i dag behandlas inom olika forskningsinstitutioner samt

inom olika statliga och kommunala planerande organ bör samordnas. Trafiksäkerhetsverket har i sitt remissvar givit uttryck åt liknande tankegångar. Utskottet vill vidare erinra om att utskottet i sitt utlåtande nr 41 vid årets riksdag behandlat frågor angående förbättring av trafikmiljön genom ökad satsning på kollektiv trafik. I utlåtandet hänvisade utskottet bl. a. till det trafikforskningsarbete som pågår vid institutionen för stadsbyggnad vid Chalmers tekniska högskola.

Som framgår av de remissvar som avgivits av Kommunförbundet, trafiksäkerhetsrådet och planverket har Kungl. Maj:t tillkallat sakkunniga som skall överarbeta 1964 års transportforskningsutrednings betänkande »Transportforskningens organisation». Enligt de direktiv som ligger till grund för de sakkunnigas arbete bör överarbetningen av betänkandet ske i sådan takt att proposition i ämnet kan föreläggas 1971 års riksdag. I direktiven anges att ett område inom vilket forskning är av största betydelse är trafiktekniken med vad den innefattar av kartläggning och studier av trafikströmmarna och deras reglering.

Eftersom de av motionärerna aktualiserade frågorna således behandlas i olika sammanhang och då de torde komma att underställas riksdagen när nu pågående utredningsarbete avslutats, hemställer utskottet,

att motionen II: 479 inte må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 27 oktober 1970

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

EINAR LARSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Eric Peterson (fp), Helge Karlsson (s), Karl Gustav Pettersson (s), fröken Stenberg (m), herrar Ernst Olsson* (cp), Hansson (s), fru Landberg* (s), herr Ove Karlsson* (s), och fru Florén-Winther (m);

från andra kammaren: herrar Larsson i Borrby (cp), Nilsson i Bästekille (m), fru Ekroth (s), herrar Johansson i Simrishamn (s), Wiklund i Härnösand (s), Andersson i Örebro (fp), fru Fränkel (fp), herrar Green* (s), Häll (s), Rosqvist* (s) och fru Jonäng* (cp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.